

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

17 august st. v.

29 august st. n.

Ese în fie-care duminică

Redacțiunea în

Közép-uteza nr. 395.

Nr. 33.

A N U L XXII.

1886.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei

Intrebări fără respuns.

De ce tot vîd necontenit,
Și ori unde m'aș duce,
Surisul teu cel strălucit
Și fața ta cea dulce?

De ce imi ești așa de drag,
Drag pân' la nebunie?
Și sufer și nu-mi caut tîc
Și vreu, așa să fie?

Matilda Poni.

Pe câmpul de onoare.

Dramă în trei acte.

(Urmare.)

ACTUL III.

O parte din întăriturile române din fața Plevnei. Un cort mare la stînga în față. Alt cort de soldați în dreapta pl. II Trei corturi mici prin lături. În fund o ridicătură de pământ practicabilă.

Scormonici. — (Dormind sub cortul din dreapta.)
Èr plouă... înveleşce-te bine, bre... Uite turcu...
Ba nu, i rusul... Pune mâna mîe... (Se trezește.) Na!
câ èr m'am trezit... e vîrtos mindirul, mîncal'ar
Bulgarii... Trebuie să fi cântat cocoșii de mult...
De nu ne-ar mai trezi vr'un mîmăligar de turc cu
trîmbițele lor cele flîmînde. (Adôrme.)

Adrian. — (În cortul din stînga.) Noptea acêsta
pare că nu mai are să se sfîrșescă!... Însedar caut
să-mi inchid ochii, căci o mîna nevedută me sugrumă.
Dar ȃiua de aȃi, va fi pôte cea mai dulce din cîte
am trîit. (Se scolă și èsă în scenă.) Ajuns aci, credeam
că voi uită totul spre a nu mai avé decăt un gînd
cu camaradii mei: Mîntuirea patriei! Inse pe câmpii,
ca și acasă, în drum, în somn, totdeuna o ved! —
Aprôpe de mieȃul nopții, abia aȃipeam... Când de-
odată înainte-mi se iveșce nălucirea ei... si oprindu-mi
calea, începe a mi se scânei... a-mi vorbi despre
inocința ei... Ș-apoi... Am vrut să fug de ea, dar ea
m'a cuprins în niște brațe de fer și bocind, lacrimile
i curgea pe sinu-mi desgolit... și me ardeau ca
flacără... Atunci, mi-am pus totă forța, i-am des-
cleștat brațele, am pornit să fug din acel loc blăs-
tîemat, dar inaintea mea, o altă nălucă ingrozitoare,
se ivi, privindu-me cu niște ochi fioroși!... Un cu-
tremur simȃii în mine, puterile mi se tîiară și pî-
mîntul il simȃii cum alunecă sub mine și eu cad...
Am țipat... și m'am trezit tremurînd ca sîlcia...

— A trecut acuma trei ore și mai bine de cînd m'am
trezit, dar nu pot să mai recăștig nici un moment de
liniște. — Etă cî începe a se ivi lumina țilei! O
ultimă ții! Etă și bunul meu servitor! Să-l trezeșc,
să-l mai aud țicînd cîteva vorbe de ale lui, dulci,
glumețe, mîngîitoare... El spune totdeuna cîte ceva
ce produce surisul pe cele mai aspre buze... Scormo-
nici! Scormonici!

Scormonici. — (Sîrind de sub cort.) Aud cuco-
nașule... ista și eu: Să trîiți domnule sub-locotenent!

Adrian. — Dormiai?

Scormonici. — Cam nu prè! Să dormi pe câmp
sub cort, nu-i ca acasă... Me deprinsesem cu o salte
de lînă môle și cu perine de put și acum n'am decăt
o cîergă sub cîoste și pumnul sub cap.

Adrian. — Haide lîngă cortul meu, să mai vor-
bim cîte ceva.

Scormonici. — Haide cuconașule... ista și eu,
tot uit, domnule sub-locotenent!

Adrian. — Ce veste se mai aude printre soldați?...
Scormonici. — Vestea nu-i prè-prè... Se țice că
astăȃi are să fie o mare istorie. Este ordin ca să fim
cu toȃii gata. Eu am strunit vîrtos darabana, de se
aude cale de o poștă!

Adrian. — Creȃi tu că astăȃi să avem vr'o
hîrțuială?
Scormonici. — Cred eu că am să ne scormonim
cam reu...
Adrian. — De s'a intîmplă să cad în luptă și
tu vei remănè sînetos, să-ȃi aduci aminte cîte odată
de buna mîtușe-mea, ce m'a iubit mult... Să te duci
din cînd în cînd pela dînsa, s'o aȃuȃi cîte odată cu
servițiile tale!...

Scormonici. — Ia lasă cuconașule ideile iestea!
Bunul Dumneȃu n'a vre el ca tocmai dta să pîteșci
ceva!...

Adrian. — Viȃta unui om este lucru mai puȃin
decăt flacără unui chibrit... (O trompetă se aude.)
Ce semn e acesta?...
Scormonici. — Deșeptarea și adunarea!
Adrian. — Me duc să-mi incîng sabia. (Un alt
sunet de trompetă.) Dar acesta ce e?!

Scormonici. — Aista țice că numai ofiȃerii să se
adune la comandant! Se vede că se cam ingroșe țreba!
Adrian. — De sigur că aȃi vom avé vr'o in-
cîerare... (Se duce.)

Scormonici. — De grabă raniȃa și darabana, că
nu-i de chip!... Pînă ce ne-a strigă și pe noi, să
me mai ingrigesc puȃin și de stomach, care o început
a cam da indîrîet de cînd am vinit aci!... Me duc

la șeful de ordin ar să-mi deie sângeapa de țuică și o pâne de cele ce sună a lună! (*Mergând spre fund.*) Uite neică! Par' că cunosc eu măicuța asta?!

Intră *Zoița*, în costum de ambulantă.

Scormonici. — Na! Nu ție eu? I chiar *Zoița*! Ce mai faci *Zoițică* puică?!

Zoița. — Da de unde me cunoști topirlanule?

Scormonici. — Nea! nea! Ecă poznă! Se vede că ți-ai pus ochelari, ori călți în tidvă?! Dar ai uitat de atunci mai ales, când, șei, cu povestea cu zmeu...

Zoița. — Ce! tu ești Scor... Scară... Cum naibă-ți mai ție ție?

Scormonici. — Scormonici imi ție pronumele, dar din botez me chiamă Ghiță! Dar m'ai uitat degrabă! Uite, de abia vr'o săptămână...

Zoița. — Hei! cum nu eră să te uit?... Câte lucruri s'au petrecut de atunci!...

Scormonici. — Da ce s'a întâmplat *Zoițicule*?!

Zoița. — Mie, slava Domnului, nimica! Dar duduca sermana! Eră să nebunescă de supărare...

Scormonici. — Elei! Și de ce *Zoițică*? (*Vre s'o săvute.*)

Zoița. — Șei bine că te-a vedé cineva... Apoi, după cum am allat, din pricina cuconășului teu!...

Scormonici. — Cuconășului?!... Nu se pôte *Zoița*! Dômnô teresece!

Zoița. — Las că-i vedé cu ochii tei! Ecă par' că pentru ce am vinit aci? noi femeile, cari ar trebui să fugim de resboi, dar nu să ne amestecăm! Eu și cu duduca ne-am făcut ambulante...

Scormonici. — Nu șei, duduca-tă-i, da ție șei că mândru îți șede cu rochia asta...

Zoița. — Da, și asta numai pentru cuconășul teu, domnul Andrii... cum i mai ție!

Scormonici. — Domnul sublocotenent Nicolae Adrian i ție! Și mi se pare că se trage tocmăi din împératul Adrian cel care a tăet podul depe Dunăre...

Zoița. — Ce! o tăet podul? Pe ce ne-om întorce dar?...

Scormonici. — Nu, prôsto! A fost un împérat mare și fricos, de mult, nici nu eram noi pe atunci... veți tu că eu am cefit într'o istorie; și i-o fost frică de Daci și o tăet... (*O săvute.*)

Zoița. — A! erăi să me sparii, prostule... Dar mai luat cu vorba și eu viniam tocmăi să vedé unde stă stăpânul teu!

Scormonici. — Stăpânul meu, cuconășul șede chiar pe locul ista, în cortul cela. Numai acu s'a dus la apel ca să primescă ordine! Pôte vom avé vr'o scormonclă astăzi. Ia sémă să te ții aprôpe de noi, când oi pica rânit, pôte, să me iei în brațe și să-mi dai doctorii!...

Zoița. — Nu te mai teme, că pe cei berecheți nu-i mai loveșce nimica. I! me duc fugă să spun duduca că i-am găsit pe domnul... cum i-ai dis?

Scormonici. — Sublocotenent Nicolae Adrian!... Dar, ita mai stăi *Zoițică*! Iti aduci tu aminte de zmeul cela? ha?

Zoița. — Lasă, că aci nu-i vreme de spus po-vești...

Scormonici. — Da șei tu una *Zoiță*?

Zoița. — Ce?

Scormonici. — Eu am sfătuit-o pe duduca-ta să se facă ambulantă!...

Zoița. — Tu? halal! Mai bine ți-ai fi ținut sfatul în buzunar! (*Ese.*)

Scormonici. — Tare mi-i drag mie să spun po-vești la letițe de ieste! A! Dar cu *Zoițica* mea mi-am uitat și de țuică și de tot! Acuș nu mai remâne nici o țiră! (*Fuge.*)

Intră *Zoița*, *Didița* ambulantă și *Constantiu*.

Zoița. — Ecă duduca! Acela-i cortul dlui Adrian!

Didița. — El e în lăuntru?

Zoița. — Ba nu! A dis sluga lui că s'a dus la apel, să primescă ordine!

Didița. — Du-te și reguléză în cortul nostru! (*Zoița ese*) Iubite doctore! Cât sânt de mulțamită că găsece un sprigin atât de demn în dta! Tocmăi acum, când nevoia mi-i mare... Ț-am spus tot secretul meu: dta mi-ai promis ajutor și acum me simt cu mult mai bine... Sper să-l revéd să-l incredințez despre nevinovăția mea! Și mi-ai promis că-l vei face să se incredințeze despre ultragiul ce am suferit.

Constantiu. — Acum dômnă, sper că voi face mai mult chiar decât ți-am promis! L'am fost silit să mărturisescă printr'o scrisóre că el este calomniatorul și ultragiatorul dtale. — Dar acum voi face mai mult pentru dta. Nu în puterea inrudirii nôstre, ci pentru dreptatea și onôrea ce trebuie să esă la lumină! Am fost odată apărătorul lui Micolini, creșindu-l așa după cum fața și vorbele-l arătau! Dar acumă voi fi pe-depsitorul lui, pentru mișelia comisă față cu o femeie fără putere și fără sprigin. — Consulul a vinit în acésta tabără, trimes ca să observe luptele nôstre. El este aprôpe de noi și curcând sper a-l aduce aci, ca să-și mărturisescă vina...

Didița. — O domnule *Constantiu*!... Fă-mi acest bine! Fă tot ce vrei ca să scoți din mima lui, inșelăciunea care l'a jignit atăta și l'a împins la așa desperare!

Constantiu. — Ț-am promis-o și cu ori ce preț voi indeplinî promisiunea mea!

(*Sunele repetate de trompeta și tobe.*)

Didița. — Ce se aude?!

Constantiu. — Marșul de atac!...

Didița. — Va fi vr'o luptă?!...

Constantiu. — Așa cred. Se aud comandări! Toți soldații alerg!

Intră *Scormonici* și vr'o câțiva soldați cari trec în stânga.

Scormonici. — Degrabă băci! La regiment, că-i foc de trebă! (*Merge în cortul seu și-și ie darabana.*)

Didița. — Par' că cunosc omul acesta! domnule! nu cunoști pe dl Adrian?

Scormonici. — Pe cuconășul meu? Dar cum n'am să-l cunosc! Hii! uitate! cucôna *Didița* ambulantă! mi-ai ascultat sfatul cuconășii?!

Didița. — Dar unde-i el?

Scormonici. — Colo în compania dsale! Me duc și eu cu darabana. Las, căm să-i spun eu că te-am întelnit pe mata pe aci! Are să-i pară bine! (*Ese.*)

Didița. — Să mergem doctore după densus!

Constantiu. — Nu se pôte, verișoră! După cum se vede o luptă are să începă! (*Se aude tunuri, împuscături, șgomote și vociferări.*) Auți! Lupta e chiar începută! Se ne retragem mai la o parte!...

Didița. — O nu! trebuie să stau aci! Voi să vedé! Sermanul Adrian! El e în foc! Dar nu se mai vede nimic!... (*Merge în fund.*) Un fum grozav numai! A! de acolo voi vedé mai bine! (*Se ridică pe urecătura din fund.*)

Constantiu. — Dar te espui acolo!

Didița. — O Dumneșule ce șgomot asurđitor! Ce valuri de fum! Și focurile lucece cu mîle! Tunul bubue fioros! A! Mi se increșeșce carnea... Uite, doctore! uite! Un zid se surpă! Ce fum grozav se ridică în sus... Oștile par turme negre ce mereu înainteș! O! cruđime și barbarie!... Fumul s'a împărășiat! Nu mai aud pocnete!... Priveșce! Pri-

veșce-i cum se aruncă unul spre altul!... Cad o mulțime! Rănesc! (*In genuchi.*) O! puternice Dșeu! (*Un tun veșce.*)

Ambii. — Vai!

Constantiu. — (*Dând înderët.*) Dömnă, fugi! Bömha care a rupt arborele viniä spre noi! Vom fi sdrobiți! Retrage-te! Pentru Dumneșeu retrage-te!

Didia. — Nu! tu retrage-te, te rog! Eu me duc! Me duc lângä el, lângä Adrian! (*Se aruncä in stänga.*)

Constantiu. — (*Picänd in genuchi.*) Dömnë! ai milä de dënșä! Sânt bărbat și nu sânt in stare sä urmez o biatä femeie nenorocitä! (*Se ridicä și vine in scenä.*) Dar ea se duce împinsä de sufletul ei iubitor, de sufletu-i ränit de pasiune! Cum n'am putere sä lovesc odatä pe mișelul ce a necinstit un așä de nobil suflet!

(Incheiarea va urmä.)

N. A. Bogdan.

Fata popii.

— Roman in 2 tomuri. —

(Urmare.)

Iuliu și Rachila de-odată s'apropiarä de pärintele Tanase și-i cerurä binecuvëntarea.

El i strânse 'n brațe cu cälđurä și le dișe:

— Dar cum așä de grabä?

Intöiu raspunde Iuliu:

— A trebuit sä gräbesc, căci nebleznicul acela erä p'aci sä mi-o räpescä.

Rachila dișe numai atäta, privind spre Iuliu:

— Mäntuitorule!

VII.

Incheiare.

Dr. Pipirig oșind, porunci îndată cocieșului sä punä caii la träsurä și 'n câteva minute porni din casa, de unde nu putë duce alte aduceri aminte, decät o bätae mäncatä 'n ușa ulișii și o corlă primitä in casä.

Eșind pe pörtä, iși dișe:

— Ce ömeni proști! Se vede că nu șciü sä aprețueșcä șciința!

Abia se depärtä dënșul, sosi căruța pe care popa o trimise dupä dascälul cu lucrurile duse din bisericä. Pärintele Tanase o zäri din ferestä și de öră-ce căruța erä golä, cum s'a dus, se späriä grozav și fugi afarä sä vorbescä cu trimisul.

— Ce-i? — il intreba popa. N'ai gäsit pe dascälul?

— Ba gäsit. Zace mort de bët intr'un șanț din-cöce de birtul mare. Am voit sä-l pun in căruța, dar nu l'am putut singur și l'am läsät acolo.

— Dar icönelë și praporii din bisericä?

— Cu dascälul n'am putut vorbi, că-i ca tunul: dar un om din Riureni mi-a spus, că đeu acele au perit töte pe drum, nimene nu șete unde.

Popa Tanase par că fu treznit d'un fulger.

— Au perit! — gängävi el.

— Perit đeu acele.

— Vai batä-l Dumneșeu Trändävescu, ce rușine ne-a făcut!

— Șciü c'or ride satele de noi!

Popa Tanase iși smulgea përul necäșit grozav.

— Ride đeu! — dișe el. De-aș da față cu ticälosul acesta, Paș prepädii ca p'un căne.

— Nu cred sä mai aibä nas sä vie p' aici.

— Naci nu șciü! El nu naci pöte fi nici o cliptä invëtător in școlä! Mașe vom ținë adunare și i-ora!

— A fost pëcat sä scötem pe invëtătorul Dëmbian. A avut rëvnä la școlä. Ar fi bine sä-l alegem eräș.

— Nu-mi pasä ori pe cine, numai ticälosul acesta sä se care d' aici. Sä-mi facä el așä rușine!

— Intru adevër, pärinte, d'ale ț-a făcut mai mare rușine, că d'ä ni l'ai läudat sä-l alegem.

— Eu l'oi și scöte! Adunä numai poporul pe mäne. Și nöpte bunä!

Omul se duse și pärintele Tanase începü să se plimbe cu pași mari prin curte. Naci erä lui numai de risul satelor vecine, dar și de ocara ce putea sä capete din partea consistorului, unde și pän' atunci avea destul pe rëvaș.

Și cum se preumblä așä, de-odată intölni pe Saveta, ea vini sä-l vëdä de ce-i așä necäșit?!

— Cum focului n'oi fi! — raspunde el. Ascultä-me ce s'a intëmplat.

Și i povesti scandalul.

— V'am spus. — raspunde ea. — că nu-i de invëtător. Dar mi-ați raspuns, că eä mai prost, atät mai bine! Acum pötim suferiți urnarea. Eu nu sânt de viniä.

— El nu mai pöte remänë 'n școlä noștrü.

— Se 'ntelege. Dar nici eu nu mai vreu sä-l vëd.

Iuliu și Rachila se ivirä 'n ambit și convorbirea intre pärintele Tanase și Saveta înceta. Pärechea nouä s'apropiä de ei și Rachila începü:

— Ne-ați pärasit amëndoi!

— Par că noi am avë taine. — arünä Iuliu. Ceea ce vorbim intre patru ochi, puteam sä spunem tuturora. Ne iubim, atäta tot. Nu-i așä, Rachilo?

— Ba, da! — raspunde ea fericitä, strängend cu dragoste mäna lui.

Pärintele vëdënd fericirea asta, nu necäșul și porni cu ei la plimbare prin grädina.

Erä o și frumöșä de tömnä, mäne sörelui tr-cälđieau pläcut aerul și pömele d'acömi surideau ademenitor spre trecători. Rëndunä și cocörefe se mutaserä de mult in altä parte a l'ei și numai câte o mierlä sëu turturea sburä din crengä 'n crengä, cäntänd dragälăș și cäutändu-și soțul.

Rachila mergea 'nainte cu Iuliu, in urma lor viniä Saveta cu pärintele. Nici unul nu vorbiä cu töte că fiecare avea multe de spus dar nu le viniä pe limbä cuvëntul cu care trebuiau sä începü. Rachila erä prä fericitä și fericirea täre Iuliu făcea planuri pentru viitorul seu, pärintele Tanase gândü că öre in adevër va putë märitä acömi pe Rachila, er Saveta erä necäșit afarä din cale pentru rușinea ce i-a făcut frate-seu.

Dela o vreme apoi totuș Iuliu intrerupse tăcerea și începü sä povestescä o intëmplare glumetä de care Rachila rïdea cu atäta pläcere cu töte că abia șciea ce dișea el: căci nu așteptarea ci povestäșul i plăcea ei.

Pärintele cu Saveta începurä sä vorbescä și d'ale lor, despre scandalul ce li-a lăsat mäne și despre urmäriile aceluia, ce se vor vedë 'n curënd. Rușine și batjocurä se arätä de presö inde.

Intr'aceste Rachila și Iuliu ajosera la filogorie și intrarä acolo. Pärintele și Saveta o luarä pe altä cale. Tinerii remaserä singuri.

Rachila luä in mäna o crengütä și începënd sä-i smulgä frunzele, apucä sä dișä:

— Voi fi fericitä, nu voi fi fericitä...

Și tot așä, pänä la frunza din urmä. Ampei scäpö crengä din mäna și șopti cu glas murin:

— Nu voi fi fericitä!

Și dișend aceste vorbe, lăță pälü, ochi viäu tulbure și 'n epü sä tremure, fără ce dișe un singur cuvënt.

Iuliu se spăria și prindend-o 'n brațe, o întreabă cu gingașie:

— Ce ți-i dragă?

— Nimica.

— Dar tremuri.

— M'am spăriat. Ai vădut. Crenguța mi-a prevestit, că n'am să fiu fericită.

— Curată 'ntipuire! Dar n'ai frică eu te iubesc.

— Știu. eu toate aceste me tem.

— Cu toate aceste? Nu te înțeleg.

— Oh! Iulie, o grozavă amenințare stă deasupra capului meu nencetat. Acesta nu m'a lăsat să fiu fericită nici odată.

— Sau. Înțelegi amenințarea lui Alesandru Movila?

— Da. Ai auzit doră și tu?

— Mi-a povestit-o Cănepean. Dar am ris și atunci, ca și acuma. Eu nu me tem de amenințarea aceea.

— Dar eu me tem.

— De ce? Au nu sunt eu aici?

— Tocmai pentru că ești aici. Ticălosul acela nu pe mine vre să me izbescă, ci pe acela pe care îl iubesc eu. Me tem grozav, dar nu pentru mine; te tem pe tine. Aș muri îndată.

— Fii liniștită. Voi da față cu el și voi avea fărâșă să-l amuzesc pentru totdeauna. Așa dară, că nu te temi?

Rachila tremură, dar că să-i facă plăcere, răspunde:

— Când te ved. nu me tem.

El i dete brațul, o conduse afară și cu toții plecară la prânz, unde-i chemă servitorea. care intră tocmai atunci în grădină.

Totă ziua petrecu Iuliu acolo și când se depărtă spre casa lui, zări într'un colț de uliță o figură neagră care sta acolo pitulată.

Iuliu gândia că-i cutare om bêt, care a fost sau la ruga dela mănăstire sau la aldămașul notarului și trecu p'aci 'ncolo, fără să se uite mult într'acolo.

Dar după ce se depărtă, figura pitulată se sculă 'n picioare și privind în urma lui Iuliu, ridică dreapta și-l amenință. Apoi plecă și se perdă 'n întunericul nopții.

(Fieele va urmă.)

Iosif Vulcan.

Vrăgătorea.

— Novela de Carol Emil Franzos. —

(Urmare.)

Norii inse și castelul nu se puteau deosebi din întuneric, apăreau ca niște nori grei negri, nemişcabil de cărări, de și altă-dată lucia alb. astăzi nu era altceva decât un întuneric nepenetrabil. piciorul încăleca nesigur întocmai ca într'un abis.

Henrich striga de-odată Fedor stând în loc. »Henrich și nici un răspuns. — El nu voește să-mi răspundă. — murmură el. — De auzit sunt sigur, că m'a auzit!

— Cum?

— N'ai auzit dta nimic?

— Nu!

— Urechea dtale e surdă, dle George, abia la trei-leci de pași a trecut cineva 'nainte noastră, sigur Henrich, cine altul? eu toate, că el altă-dată nu păsesse cu atâta precauțiune!

Eu ascultai, inse nu putui auzi nimic.

Acum erăș! — șopti bătrânul ținându-me de mână.

Săi acum nu putui auzi nimic.

— Totuș este el! Vino dle George!

Noi merserăm mai departe, așa de iute, cum numai se putea prin întuneric și precum ne ertau tufe de rose și alte flori ce erau în calea noastră. Fedor deosebiă toate mai nainte de ce s'ar fi impedit de ele, pe mine inse în trecerea noastră grăbită me lovieau ramurele tufelor peste față. Eră o umblare nesigură, sinistă și fără căpătui.

De-odată me oprii:

— Ce e aceea? — strigai mirat, la întorcătura unei cărări în mijlocul acelu întuneric grozav, ni se arătară trei puncte ce străluciau ca aurul. Unul eră aproape de pământ, ăr celelalte doue mai sus și se părea, că se contopesc într'unul, îți viniă să crezi, că se contopesc în aer.

— Este castelul! — dișe Fedor liniștit. — Jos arde candelabru în odaia domnului, ăr sus vrăgătorea are încă lumină! . . . afurisi . . . Inse tăcere! — se intrerupse el și vocea lui deveni de-odată în șoptă. — Nu auzi dta nimic nici acum?

Eu imi reținui respirația și ascultai. Și de astădată auzii într'un adevăr, inse foarte departe și foarte incet un ton misterios: o pârșitură, un murmur.

— Ca un șerpe! — șoptii eu. — Acesta nu pôte fi pas omeneș!

— Ba da! — imi răspunde Fedor și mai incet. — Inse eu nu pot cuprinde cu mintea și nu-mi pot esplică este el cu totul nebun, încât alergă prin grădină încôce și 'ncolo desculț și cu atâta precauțiune?!

În momentul acela s'auzi din depărtare un fluierat și lătratul unui căne. — Acela e Henrich! — dișe Fedor respirând din adânc. — Laudă Dlui! Hector este eu el și așa nu i se pôte întâmpla nimic. Inse . . . cine e celalalt?

Mie-mi vini nesciind pentru cò. un fior rece prin spinare și pelea depe întreg corpul mi se întòrse.

— Atare animal — adausei eu plin de frică.

— Nu, — șopti Fedor. — cineva se furișeză desculț cătră castel, viniți! inse incet . . . incet!

Noi plecarăm spre cele trei puncte luminoșe, așa iute și așa în liniște, cum numai ni se putea, din când în când ne opream pentru a ascultă, eu nu mai putui auzi nimic și Fedor încă numai odată mai putu auzi ceva șgomot. Așa am ajuns la o depărtare cam de o sută de pași dela castel, cu toate aceste inse nu puteam deosebi nimic la pârșeti, numai cele trei ferestri iluminate ne priviau înainte, nu mai mult ca puncte, ci ca niște fașii de aur, cu toate aceste inse se păreau foarte mici, fiind că întunerecul înghiță cu jalușie licurirea luminei.

De-odată s'auzi o vâșșitură grabnică și puternică, ca și înăscută din sine, o sullare puternică de vânt în tufe, în acel moment cerul și pământul se acoperiră de o flacără grozavă albastră, castelul nise pară atât de aproape încât să-l pot ajunge cu mâna, apoi urma o întunecime dublă, ăr o sullare de vânt inse mai slabă ca cea dinteu și apoi în depărtare un tunet lung neintrerupt.

— Furtuna! în câteva minute se slobode, viniți. — El nu termină.

— Miau! Miau! — s'auzi țiuind ca din cea mai mică apropiere de noi, făindu-i vorba lui Fedor.

Acesta e dară cel care se tercie desculț imi cugetai eu și cu cugetul de-odată me cuprinse și o poftă grozavă, n'nfrenată de a rîde:

— Hahaha! — începui eu.

— Tăceți! — imi șopti Fedor în ureche astupându-mi gura cu pumnul. — Pentru numele lui Christos tăceți și ascultați și dvóstră!

O ferestă țingâni la deschiderea grabnică ce s'a făcut, acesta s'a auzit foarte curat. Eră una dintre cele doue ferestri iluminate din etagiul prim.

HAI D SA 'NVEȚĂM CARȚEI!

Betrându-mă cuprinse mâna ca în niște clește de fier, trăgându-mă după sine în apropiere.

— Miau! Miau! — s'ađi  ras în apropierea n stră, c l mai natural miaunat de pisică, ce- i p te amal inclinați  i ca un echo i se raspunde de sus din ferest ră, fin, subtil  i sim itor: »Miau! Miau!« — Ce este ac sta? — voi-i să strig iritat, M na lui Fedor inse se a od  pe gură-mi in du ind sunetul. Peste ferest ră sus se aplecă o stătură, er  Aniula.

— E i tu? — strigă ea tare  i voi s . — Vino numai aerul   curat.

— Nu este nimene de tept? — intreb  o voce n du it .

— Nu e! borce se cu to ii (Schnarchen.)

— Mie mi s'a părut inse, că cineva umblă prin gr dina!

— P te nebunul de conte! acela inse nu vine a a cur nd a a, am ingrigit eu ca s  nu-l cuprindă somnul!

— Po i s'iu in jos?

— Pórta este inchisă, tu ai adus inse funiile?

— Se  telege, a tept  numai!

Un moment de tăcere, apoi o t r itur  pe năsip  i apoi  r tăcere.

— O gură! — strigai eu, cerc nd a me liberă din m nile betr nului, el inse me  inea intocmai cum  ine cineva pe un nebun,  r strigatul meu il in du i sau mai bine il astupă puterea v ntului ce chiar atunci lovii cu putere t te tufele aplec ndu-le unele peste altele, a a inc t se părea, că in vijitiul lui c nt  mi  i mi de voci diferite.

—  nc  un cuv nt, —  opti Fedor in du it.

—  nc  un cuv nt  i apoi ve sugrum, a a să-mi ajute Dumnezeu! Vocei d ta s  impedeai fuga dracului din casa ac sta?

— Tr g pe fulger mai lung  i mai luminos ca cele dint iu  i la lumina lui ca de  i vedur m cum o stătură sveltă se urea pe un st lp al balconului.

— Un  igan tiner! —  opti Fedor.

Er  chiar a a. Noi vedur m apar nd in lumina ferestii mai int iu, un cap cre , apoi doue bra e.  iganc  se aplecă peste ferest r , imbr tos  pe urc tor  i-l sărută in gura inc t resun  p n  la noi.

— A a! o a a gură se potrive ce pentru tine! —  opti Fedor turbat de m nie. Flăcăul intr'acea s'a urcat pe sc ndura ferestii  i apoi sări in cas , Aniula il imbr tos , el inse o dete la o parte c ut ndu- i ceva de lucru la crucea ferestii.

— El l g  scara de fr nghii (Strikleiter) imi  opti inso itorul meu.

— Este bese! — suspinai eu.

— Cine? dă-l cuno ei?

— Da  i ba! — raspunsei  i er  purul adev r. Eu am cunoscut flăcăul pe carele l'am v du t  iua la car  i am presupus, că este acela, despre care a vorbit Aniula contelui.

— Da! ba! — raspunse Fedor in ba jocur . — Inse dec  ar fi chiar Antichrist in persoană, eu i-a  cinsti un florin  i i-a  lumină cu curtuosie pe scară, dec  el ar u a cu sine  i pe vr gitoare!

Furtuna se apropia din ce in ce tot mai tare: vi colul vijia la  a incetare, tot mai selbatec  i mai amenin tor, cu voci ingrozitoare, fulgerele deviniau tot mai dese  i tunetul urla in du it  i insp im nt tor. Noi inse stam nemi ca i  i priviam in sus. Nu  tiu c t de mult am stat a a — se p te c  numai trei minute — mie i se mi se părea ca tot at ta seculi. Dec  cuget a i la cea ce am sim it atunci, a a me prinde fiorul ca pe călătorul ce priveșce intr'o ingrozitoare ad ncime a Carpa ilor. El stă pe p m nt solid, la lumina s relui, dec  s  ncovoe inse peste ad ncimea s r i inaintea lui, atunci il imbet  flo-

rosul joc al apei intunec se, care se ridic  de o putere fabulo a spumeg nd  i b t ndu-se,  r murmurul ei in du it s'aude din depărtare ca o urlatur  v e-t toare. . .

— Tic lo ii! Ho i! T lhari! —  opti Fedor de-odată.

Ferestriile ce erau inainte iluminate se intunec r , Inse o a treia se ilumina.

— Odaia de scris alui Henrich! —  ise Fedor. — In pulpitul mesei zac 300 galbini.

— Să facem larmă?

— Nu! —  ise el cu graba. — Nu, s  nu facem!  i dec  ar fi averea intrégă! . . . Ah! s'au rentors deja!

Ferestriile salonului  r se lumine a  i apoi apărură ambe staturile la ferest r .

— Furtuna! Un timp f rte p cut! — s'au i  ic nd Aniula, apoi leg  flăcăului un pac mare in spate  i  e  pe sc ndura ferestii.

— Ind ret! — imi  opti Fedor tr g ndu-mă după o tufă.

— Lumina fulgerului ne-ar put  trad !

Sus se st nser  luminările, furtuna inse da din secundă in secundă o lumină strălucitoare. Noi v dur m cum să scobori mai int iu Aniula, apoi flăcăul cu pacul in spate şi intr'o m n  cu un par, pe scara cea de fr nghii.

In fine au ajune jos.

— Inainte! — strigă el. — Pl ia incepe!

— Inainte! — repe i ea voi s .

Noi i-am au it  i i-am v du t pe am ndoi cum au trecut in fugă pe dinaintea  i in apropierea n str  in intuneric  i furtună.

Norii incepur  a v rs  pl ia ce cădea in toren i  i 'n pu ine secunde eram u i p n  la pele, cu t te aceste inse, noi stam încă nemi ca i ca inm rmuri i.

Atunci de-odată au ir m, prin vijitiul plăci, intre durutul tunetului un ton ascu it, in du it pe jumătate carele resun  a a de straniu, a a de fioros inc t me cutremur i.

— Ce este ac sta? — strigai insp im ntat.

Vocea amu i pentru un moment, apoi incep  din nou  in nd un timp mai indelungat intocmai ca un urlet in du it.

— C nele! — strigă Fedor desperat. — Iubitul meu Henrich!  iganii l'au omorit. . .

Noi incepur m a alergă orient ndu-ne după urletul ce-l au iam peste tufe  i petrii in n pcea furtunos   i intunec s . — Urletul inc t  numai pentru secunde, apoi incepea tot mai tare  i tot mai infior tor. P rul mi se sburlise, genunchii-mi tremur u, mi-am pierdut presința dar er, m'am recules  i am alergat mai departe.

— Fedor! — strigai.

Nici un raspuns, urletul inse il au ii tare in apropiere. De-odată amu i schimb ndu-se intr'un lătrat jovial.

— Fedor! — strigai eu  r  .

— Aci s nt, — imi raspunse el cu voce tare dar r gu it . —  i aci zace  i Henrich — mort — ei l'au omorit. . .

Un fulger lumină, eu v dui st tura amicului lungită in nămol, inima mea mai f c  c teva lovituri rari  i grele, apoi se opri, eu c dui la p m nt greu  i tăcut, intocmai ca un arbore tăiat.

*

C nd mi-am vinit in sim ire me aflam intr'un pat m le  i sim ii ceva ca o m n  rece pe fruntea-mi ard toare. Imi intinsei m na pentru a o prinde, er  un s cule  umplut cu ghia . In fine m'am deschis ochii  i am privit impregiat, eu zăceam intr'o odaie amicabile bine mobilată. S relul lumina din ferestra deschisă, dinaintea căreia se imbulziau t te . . .

— Bună diminiță, — imi duse o voce amicabile.

Nu vedui pe nimene și cereai să-mi întore capul. mișcarea aceștia inuse imi causă durere și așa fui silit să stau liniștit.

— Unde sînt eu? — întrebai.

— Bună diminiță, — s'auđi încă odată, așa amicabile ca și mai înainte.

— Cine ești tu?

— Bună diminiță, — s'auđi pentru a treia oră.

Voind er să-mi întore capul spre vorbitor, lipsindu-mi puterile nu mi-a succedat, am cădut er pe perine, pleoapele mi s'a închis și somnul m'a cuprins de nou.

Când m'am deșteptat erăș înaintea ochilor mei eră aceeaș iconă, cu deosebirea numai, că mâna cea rece nu mai eră pe fruntea mea. Sorele de diminiță nu strălucia în odaie și acesta eră suplinat prin aureola roșietecă a serii.

Îndată ce m'am mișcat, vocea de diminiță imi resună în urechi tot așa amicabile și cu toate că umbrele serii cuprinsese cerimea imi duse:

— Bună diminiță!

Acum imi succedea a-mi întorce capul și putui privi în fața roșie și binevoitoare a unui flăcău.

— Iuane, — murmurai eu în fine.

El stă ca versat la căpătăiul patului meu cu o apărătoare uriașă de mușce în mână rângindu-mi-amicabil.

— Iuane, am fost bolnav?

— Bună diminiță!

— Cât timp?

— Trei săptămăni. — imi respunse el iute, după aceea începă a-și mușca buzele și-m duse er: — Bună diminiță!

— Ce însemneză acesta?

— Acea însemneză: dl femecător are de o cam dată să nu vorbească seu cel puțin ne este interđis a ve răspunde. Tot cea ce poți trebuie să cetim în ochii dvăstră, avem datorița a ve îngriji ca mama pe copilul seu, a vorbi inuse, ne este oprit, așa ne-a spus dl doctor, el a mai đis: »Iuane, eu me incred în tine cu atât mai vortos, cu cât frigurile de nervi este un morb periculos! Eu i-am promis, inuse i-am đis numai decăt: »Dle doctor, el este un om bun, el a vrăgit pe țigancă afară din casă: me rog, ertați-mi ca cel puțin să-i pot dice totdeuna bună diminiță!« »Decăt-i așa, đii-i pentru mine de câte ori vei voi« imi duse el. Și acesta am și făcut-o cel puțin de 30 ori în fie-care đi. Dta inuse nu mai auđit, nu mai înțeles, dta în continuu ai tot strigat și pe mine m'ai ținut de un țigan și odată puțin a lipsit, că nu mi-ai seos nasul din față. Așa — acum inuse — dta dormi! Bună diminiță!

»Țigancă,« acest singur cuvânt a rupt vclul binefăcător depe ochii mei oboșiți de friguri și noptea îngrozitoare o vedeam înaintea ochilor atât de chiară ca și când ar fi fost posibil a o prinde cu mâna. — Henrich! — strigai eu cercând să me ridic. — Trăeșce Henrich?

— El trăeșce, — duse Iuan culcându-me pe perine. — Decăt inuse dta mai faci acum larmă, apoi vei muri și aceea șciu sigur nu-ți va face nici o plăcere!

Eu închisei ochii și nu me mai mișcai, — eram pré slab — și apoi eram pré slab și pentru a judecă asupra acelor suveniruri neplăcute. Zăceam hét de jumătate și resullând greu șimțiam numai din când în când cum imi trecea ceva môle recoritor peste față: apărătorea bunului Iuan. . .

Când m'am deșteptat în cealaltă diminiță, cea dintăia privire mi s'a oprit pe doue puncte mici, rotunde și lucitoare, cari se mișcau incecșor încoce și

'ncolo pe deasupra mea și de cari imi aduceam aminte ca când aș visă, că în đilele din urmă le-am vedut forte adese și că-mi eră frică de ele. Când am deschis inuse ochii de tot, am vedut, că n'a fost altceva decăt ochilarii bunului doctor Zaloziecki. Eu nu l'am fost vedut de mai mulți ani, numai decăt inuse cunoseci trăsurile blănde și nobile a feții sale, cari me mângăiau șciind, că în slobia și neputința mea am fost căutat și vindecat de mâinile acestui om.

— Iubite doctore, — murmurai eu cercând a-i prinde mâna.

El imi luă drepta în mâinile lui calde și grăsulii. — Stimate dle, — imi duse el incecșor. — Vei fi atât de bun să-mi spuni cum îți este numele?

— Georgiu Harder, — i respunsei ceva mirat.

»Aduceți-ve aminte. . .

— Și chemarea dvăstră?

— Sînt doctor de filosofie și me pregătesc pentru o profesură.

— Acesta e forte plăcut! — duse el jovial. — Și cum me numesc eu?

— Dr. Wladimir Zaloziecki!

— O cât me bucură acesta! — duse el trimfător apoi repetă: — Dr. Wladimir Zaloziecki! așa dar imi veți spune sigur și aceea, cât este de doue ori doi — Patru — nu este așa? Inuse de cine ori șese? — Trei-deci!

— Trei-deci! — repetă el în tonul celei mai supreme mulțămiri și ochii lui bruni străluciau prin sticle ca și când ar fi fost umeđi — Trei-deci! Iuane noi l'am trecut peste munte! — (wir haben ihn über den Berg gebracht!)

— Bună diminiță! — s'auđi vocea binecunoscută din unghiul dela căpătăiul meu. »Eu au șciut deja, că dtaie nimic nu-ți este imposibil! La acesta inuse am și eu meritul meu! Să-i dai medicina, să-i intinđi supă, să tomești perinele, să ții pe dl vrăgitor în pat, să te lași să te bată, când e cuprins de friguri și de vorbit nimic alta ca Bună diminiță!« Ve rog dle, sub așa o cură trebuie fie-cine să se însănătoșeze!

— Îți mulțămesc, — dusei eu. — Mie inuse-mi e fome!

— El are fome! — strigă doctorul și ochii-lucieau și mai tare.

— Fome! — repeți Iuan, făcū o săritură de bucurie și cu a doua săritură eși pe ușe.

— Dle doctor, eu trebuie c'am fost forte bolnav?

— Hm! hm! — făcū bunul om. — Acum inuse să vorbim despre ceva mai plăcut.

— Ce face Henrich? — întrebai eu.

— Nu mai este în pericol!

— Cuvântul dvăstră de onore doctore?

El trăgănă, inuse numai un moment. — Cuvântul meu de onore! — apoi adause grabnic: — Rana la cap se vindecă, el va fi erăș sănătos și tare! Și acum am vorbit destul! Aci vine și Iuan cu supă! Adio!

Și dicend aceste păși grabnic pe ușe afară. . . De aci înainte mergeam spre bine vedend cu ochii, pe đi ce trecea me șimțiam tot mai bine. Șimțământul dulce al însănătoșării și bucuria adevărată ce o esprimau cei doi amei față de însănătoșarea mea încă contribuia forte mult. Afară de Iuan și de medic se ntelege nu vinia nimene la mine.

— Pentru ce nu me cercetěză Fedor? — întrebai eu odată de poznașul meu îngriitor.

— Pentru ce? — repetă el ridend. — Pentru ce? Mai curend ar puté mișcă cineva luna din loc și mai curend ar puté aduce cineva pe un țigan la creștinism și la onore! Fedor! pentru ce nu vine el? ha! ha!

— E mănios pe mine?

— Dămne fereșce! dar el curěză pe contele. Și

cum?! ca o ursóică puii, cu deosebirea numai, că el nu-l linge! El nu-l părăsește nici pe un moment, e de miral, că bietul bătrân mai poate ține, fiind că el nu doarme de câteva săptămâni și decă cineva intră în odaie, începe a bombăni și a-și arăta dinții, după cum am ținut. ca o ursóică, ba nu-i vine bine nici chiar aceea, când bunul doctor i innoiește legătura.

— E periculoasă rana?

— Destul de periculoasă! Și . . . iertăciune, inse acesta n'ați făcut-o bine!

— Eu?

— Dta! Singura seusă inse, este aceea, că nici chiar un vrăgitor nu poate cugetă la tóte. Voința dvóstre a fost de sigur bună și cum că dvóstră v'ați ostenit mult se poate vedé de acolo, că dvóstră în urma lucrului a-ți fost așa reu bolnav. Inse fiind dvóstră așa puternic, încât ați alungat anghina din casă, atunci ați fi putut mijloci, să nu-i éasă ucigașii contelui în cale. Se 'nțelege! eu nu voesc să ve fac imputări! numai cât . . . dvóstră ați uitat de acesta!

— Értă-me! — ma rugai eu. — Cum i merge inse lui Henrich?

— Rana se vindecă! Fedor inse tot nu e mulțămít!

— Pentru ce?

— Acea nu-mi este permis să o spun!

— Tu trebuie să-mi spuni! — strigai eu foarte iritat.

— Indată! numai un moment! se rugă Iuan și apoi cât bați în palme tu pe use afară.

Nu mult după aceea intră doctorul în odaie.

— Iubite George, — imi ținse el serios, — ce va să țină acesta frământare? dta tremuri de iritațiune. Voesci să produci un sinucid?

— Dvóstră nu-mi spuneți adevărul. Nu-mi spuneți cum i este lui Henrich? — ținsei eu furios.

— El se află pe cea mai bună cale spre însănătoșare! Rana a fost periculoasă, nu neg! Atăcătómul trebuie, că a dat cu ruda din înălțime și în cea mai mare apropiere. Se pare inse, că în acel moment l'a atacat cănele și așa a slăbit lovitura, cu tóte aceste inse, a fost destul de puternică și e o adevărată minune, că Henrich a scăpat. Se ținse despre un Koricki din secul al XVI-lea, că a fost în stare să spargă cu capul o use de stejar. Acesta incheiatură solidă a óselor din norocire se vede, că s'a transplantat până la cel mai tiner următor al familiei.

— Craniul inse i s'a scuturat strigai eu.

— Atunci dta șeii mai mult decât mine! de când a încetat figurile, pacientul cugetă și vorbește normal!

— Și ingrigirea lui Fedor?

— El e un nebun bătrân! — ținse medicul violent, — el care altă-dată era atât de curtenet și blând. Un nebratesc! — repeți el și mai violent.

Acesta mi se părea ca o mânie prefăcută. Cu tóte aceste inse nu mai putui află nimic dela densus. Patru zile mai târziu mi-a fost permis să părăsesc patul și să petrec câteva ore într'un fotel.

Éra o frumoasă și lină zi de tómnă, frunzele pomilor începeau a se despărți de ramuri și a căde pe pământ, cerul inse era foarte serin și sórele luciea cald. Atunci a venit și Fedor.

— Gratulez la însănătoșare, me bucur foarte, — ținse el.

Aceste cuvinte sigur i viniau din inimă. Pe fața lui inse pe lângă tóte aceste nu se vedea o bucurie mare. Fidelul om îmbetrânise în acele puține săptămâni foarte, pèrul i devenise alb ca zăpada și vestimintele-i atârnav în disordine pe corpul-i gârbovit.

— Tu-mi aduci salutări dela Henrich? — îl întrebai.

— Se 'nțelege; salutări cordiale! — Și ținând aceste privi sficioși și ingrigiat spre padiment.

— Fedor, tu-mi tănuiești ceva?

— Nu! noi nu sântem voiiosi, dar cine si poate

pretinde așa ceva dela noi, după ce abia am scăpat de mórte! — Cu aceste-și închise buzele palide și subțiri și era imposibil a mai scóte un cuvânt din et asupra acestei teme.

Abia după o săptămână am fost în stare a merge éráș pe drumul pe care am mers în acea nópte infiorătoare în societatea lui Fedor: prin coridor și prin portiță în grădină. În primele zile eram necesitat a me rađimă pe brațul lui Iuan, după aceea inse mergea cu cât mai lung cu atât mai bine. În fine eram tare destul, pentru a me pute preumblă ore întregi în sus și în jos singur.

Acele a fost niște ore frumoase și făcute. Frunzele cădute sfărăiau sub piciorul meu, din înălțime resună tonul ascuțit al unor paseri migrătoare numite: »Kranichs,« cari în luna lui septembrie trec peste șesul Podoliei spre sud, ér în acul curat sbura »firele tómnai« (firele painginilor) pe cari economii noștrii le numesc »firele blăstématei.«

De aceste fire este legată o legendă curiosă. O fată evlavioasă a rugat pe maica Domnului să-i dea ei, ca cel ce va purtă o cămașă făcută din firele tórse de ea, să nu-l pótă răni nimene, așa a voit ea să asigure viața unicului și iubitului ei frate, carele tocmai voia să plece la resbel. Maica Domnului fiind mișcată prin acesta curată amóre frățescă, a implinit cererea ei. Acesta inse în timpul acela fiind aprinsă de dragoste cătră un scelerat, a dat cămașa acestuia și nu fratelui. Lăudându-se acest miserabil cu distincțiunea ce i se făcuse de acea fată și auđind frațele ei l'a provocat la duel, în care guralivul fiind scutit prin cămăsa ce o purtă a remas nevătémát, precând credinciosul frate a trebuit să-și lase viața. De atunci pécătósa șede în continuu lângă rotă și tórce mereu, vèntul inse-i rupe firele și le shórá peste pământ. Așa istorisesc economii, și așa se chiarifică și proverbiul Rusóicelor: »Simenlust bringt Verderben — das lehren die Fäden im Herbste.« (Plăcerile trupeșci aduc stricăciune — aceea ne invétă firele tómnai.)

M'am îmbărbătat privind firele lucioase ce pluteau prin aerul lin aducându-mi aminte aceste cuvinte și cugetând la acea nópte când am fost mai pe urmă în acea grădină, inima mi s'a moiat și simțemintele mele erau dureróse. Nu aveam nimic pentru ce să me căesc afară de un pécát, pe care l'am comis în cuget și pentru care mi-am luat canonul. Me cuprinse o compătimire pentru mine insumi, o compătimire pentru noi ómenii, cari ne arătăm așa superbi de și sântem așa nepotincioși! Ah! decă noi voim să ne înalțăm capul în stele, acesta se poate numai prin o încordare a celei mai nobile puteri, prin luptă și labóre. În tină inse putem fi aruncați la moment, fără voia noastră, devenim mincea unei puteri, carea de altcum zace și în noi, inse este mai tare decât noi! Pentru ce sântem noi zidiți de așa, încât viciul ne pare ușor, ér virtutea atât de grea. Înălță-ți în sus capul, fi bun, fi curat și superb, spiritul reu nu se mișcă în tine, inse el trăește și când va vini óra, el te va trânti, ca uriașul pe un copil.

»Plăcerile trupeșci aduc stricăciune, acesta ne invétă firele tómnai.«

Eu imi întórsei privirea spre feréstra, după ale cărei perdele zăcea sermanul meu amic. Eu am voit să-l cercetez, Fedor inse m'a intimpinat cu cuvintele: medicul nu értă. Tot așa mi-a spus și medicul Zaloziecki cu niște cuvinte pripite și confuse. Ce se petrecea aci ce era cu Henrich? Că el corporalmente se însănătoșă, o șciam. El făcea deja promenade în odaie, mergea cu trăsura pentru timp scurt în pădure. Nu voia să me vedă pe mine? pe mine singur? Séu se temea medicul, că nu-i voi pute suportă privirea lui? Érá Henrich. . .

(Incheierea va urmá.)

Scrisori din Bucovina.

Cernăuți in 15/8.

Cernăuțenii s'au imprășciat peste totă Bucovina. Unii au bune și salutare idei, de a sprigini și societatea archeologică română și de aceea gânduri istorice și numismatice îi preocupă. Dar Bucovina i țera sterilă pân' acuma în anticitați și cine le caută, cu greu găsește ceva, căci și aflătorii lor, țeranii au puțină interesare pentru ele și le strică cu deseversire îndată ce le găsește. Deci puțină ispravă au să facă cercătorii archeologi. Museul societății archeologice române e încă foarte mic și cine nu vede o colecție mare de anticitați unde-s ele sortate după vechime și specii, cu greu se încântă de ele, afară de-s ele de aur și argint.

Mare distracție au inse voagerii cari se duc la băi seu să admire regiunile țerii. In Bucovina sunt multe băi, dară ele din cauza relei orenduiri foarte puțin progres au făcut și cine se crede mai ceva inteligent călătorește in băile Boemiei și Germaniei. Avem băi in Dorna, Solca, Lopusina etc. dar ele-s foarte puțin cercetate. Ôspeții constau mai mult din Jidani perciunoși, cari dau băilor mai mult un aspect a iarmarocelor. Din creștini sunt foarte puțini și din Români erăș foarte puțini.

La Dorna sunt anul esta numai doué seu trei familii române; celelalte-s tôte jidovești. Mare viață aduseră tinerii societății academice »Junimea,« care in 12 august arangiară acolo un bal care foarte bine reeșise. Mai tot districtul Câmpulungean a fost represintat la acest bal național. Ce accident banal avuse, nu se știe încă prin părțile aceste depărtate cernăuțene. Afară de acest bal avură Dornenii ocașiunea de a salută in mijlocul lor pe una din cele mai mari familii române din București. Soția dlui prim-ministru român, dómna Pia Brătean împreună cu 16 persoane, ce petrecuse mai mult timp la baia Slânic din România, trecuse in 6 august a. c. frontiera Bucovinei pela Ițcani. De aci sosiră in birje in Sucéva, unde inoptaseră in mănăstirea s. Ioan. A doua și plecară in mai multe birje la baia Dorna. După ce vizitară stabilimentele de baie ale fondului religios și a dlui Binderer plecară din Dorna in România la Dorna-Siara, spre a vizită izvoarele din nou descoperite de arsenic véra acésta, unde de sigur in curénd se va deschide o baie, care va face mare concurință Dornei bucovinene și mai ales decă se consideră, că pentru prosperarea ei se interesază atât de mult dómna primă a României. La baia din Dorna mai petrece dómna Olga Grigoroviția, soția dlui dr. Vasile Grigoroviția, amplot mare in ministerul de interne din Viena, împreună cu sora sa Eugenia Tomiuc, dómna Elena Grigoroviția din Sucéva, dl Isopescul Dimitrie directorul pedagogiului Cernăuțen împreună că cu familia sa.

A doua baie bucovinénă e Solca, situată in districtul Rădăuților, drept la pólele munților. Aci se adună numai ofticoși, spre a-și repara sănătatea. Câte odată se găsece indiviđi, la cari propășise hóla atât de departe, încât d'abiá se téréie. Ei se plimbă resignați prin pădurea désă de brađi, sorbénd cu resputeri mirosul esaltat de brađi. Ei sunt de regulă foarte vorbăreți. Cunosc hóla oftica foarte bine și șciu a o descrie patologic minunat, încât auditorul resimte singur chiar simptomele ofticei. Au mare speranță

in însănătoșare și asta-i unica, ce mângăie pe un morbos. Solca e mult un satușor, unde se vorbește in de comun românește, dar țeranii, românii și cređincioșii gr. or. îi veđi foarte rari, deși biserica cea mai mare a satului este biserica mănăstiréscă din secolul al 17-lea. Otelul cel mai renumit este »hotelul Henthall« cu o sală spațioasă, in care intri îndată depe drum. Aci se adună lumea in timpuri ploioșe. Diminéta și după miéđi cantă aci o musică cantece românești, a cărei capelmaistru este tot-odată și barbierul Solcei. Multă jidătime e aci strinsă din tóța țera; femeile jidance jócă cu predilecțiune cărți. Români puțini; din România sunt numai 3 familii, și adecă doué familii din Botoșani și una din Folticeni: Nițescu. Mai toți-s ofticoși, dar aci n'au voe a muri. Medicul îi caută îndată ce s'ar apropiá óra mortii, de a-i espedá acasă. Pe o domnișórá română, ce eră să mórá in Solca, o espedá de timpuriu acasă medicul, dar sermana muri pe drum inainte de-a ajunge in casa-i părintéscă. Bóla asta nevindecaveră inriurédă foarte mult pe om, când ori unde te 'ntorci, tot dai de un ț bolnav, ce-i preocupat cu sine. Me mișcai iute de aci, am stat numai câteva óre și când erám in satul Megieș cunoscusem abiá, că nu-s ofticos: respirarea-mi eră mai liberă; când ajunsem la Rădăuți, uitasem și că esistă o hóla, ce se chiamă oftică.

Așa i viața la băile bucovinene. Traiul e aci foarte scump și comoditățile sunt mai că nule. In Franzensbad seu in Marienbad s'ar puté trái foarte bine cu cheltuielile depe băile bucovinene, dar o comparație intre comoditățile de acolo și băile bucovinene nici nu e posibil a se face. O cameră costă in Bucovina peste 30 de florini cu un mobilat foarte prost și camera din Corna, din Solca și cea din Franzensbad? Măncarea i mai scumpă decát la Franzensbad. Și să se mire omul, că lumea bucovinénă se duce cu mai mare plăcere la Franzensbad decát la Dorna și Solca și abandonéță institutele țerii.

De nu se duce omul la băi, se duce la țera, in sate indepărtate de Cernăuți, spre a se desfătă de plăcerile naturei. Mulți se duc in munții României, in districtul Câmpulungului și Rădăuților seu in munții rusești la Vijnit, Rostochi etc. Mi-am pus și eu gândul véra acésta de a călători in Bucovina. M'am decis cu încă doi domni a călători ruta Cernăuți-Siret-Bahonești-Rădăuți, ca să facem descoperiri archeologice. Intr'o bună diminéta ne pornirăm trei, intr'o teleguță trasă de un cal sdravén pe drumul împérătesc, ce duce dela Cernăuți la Siret. Nici că mersem un pátrar de cés și ne abăturăm in mâna stângă la satul Molodia, spre a căută anticitați. Auđirăm aci multe de intémplate aflări archeologice 'nainte de mulți ani, dar din véra acésta nici de loc. Satul i mare și i situat pe améndoué malurile ale páriului Derehului, ale căror formațiune arată, că aci in timpuri trecute au fost aședamente omenesce, din cari n'a remas alte urme, decát paturi groșe de țernă de-asupra pământului adevérat, ale căror linii se observă foarte bine in malurile táete de pártul Derehului. Ici colea se ridică pe câmpii movile, ce se esplică aci cu aceea, că aci a fost bătălia remarcabilă intre Stefan cel Mare și regele Polon Ion Albreki, unde perise mai tóța slihta polonă.

Ne aflăm pe câmpile veclului Cosmin. După ce observarăm, că puțină ispravă facem, ne-am pornit mai departe, intrând in pădurea marca, ce se întinde până la satul Părăsieni, mai ca doué mile. Pădurea asta are după regiunile sale diferite numiri. Lângă Molodia se chiamă ea Nevolnița, érá după aceea Hrabova s. m. d. Când trecurăm pădurea, a și inșérat și atunci căutarăm cât mai iute a sosi la Siret.

Trecurăm iute satele Părăsieni, Opriseni, Stircea, Slodia și Tereblestie și când ne apropiarăm de orașul Siret, eră după 12 ore noaptea. Orașul i frumos dară mititel și are multe oteluri. Restaurațiile erau încă deschise și intr'una cântă o musică cântece românești. O vizitarăm, ca să cunoșcem, cum se trăeșe în Siret noaptea. Multă lume eră aci și veselă, ce se petrecea la berea Siretului. Musica cântă intr'una cântece române.

A doua zi vizitarăm locurile cele mai remarcabile istorice ale orașului. Siretul e orașul cel mai vechiu din Bucovina. Am vizitat cărămideria lui Beill, unde s'a descoperit prima slatia preistorică a Bucovinei. Aci s'a desgroptat o Venusă, care am botezat-o ca »Venusă Siretului.« ólele sacrificiale ale ei cum și unelte de casă și armături ale ómenilor din epoca de pãtrã, inele istorice din timpul mediu, cum și unelte de resboi depe timpul acela, cum și un cinerarium român, înteuil obiect găsit in Bucovina depe timpul Românilor. Aci s'au mai allat monete române cum și moldovenești intr'o cațime fòrte mare. Fost-am și la »Ruina,« unde se vèd bolovanii istorici prin grădinile jidanilor, ce cu mânia îi transportă in alt loc séu că-i dumiică. Aci s'au găsit intr'un loc mlastinos 2 metri adânc o zidire din cărămiđi române al doile obiect român cunoscut in Bucovina. In urmă ne-am dus la familia decedatului și mult meritatului archeolog Iosif cavaler de Gutte, care ne predă colecția archeologică a decedatului pentru museul societății archeologice. Cu un car le cărasem la locuința dlui Zachăria Veronca, care luase cu mare plăcere însărcinarea de a stringe anticele, ce le scot cărămidarii din cărămidaria lui Beill.

După ce am luăt adio dela dl Veronca și dela amabila sa soție, care i româneă din Botoșani in România, ne pornirăm la Bahrinești, la dl Mironovici, paroc acolo, ca să proumăm cercetările archeologice. Ajunsesem in Bahrinești târđiu séra. Când ne tređirăm dimineța eram surprinși, de a da de veste că calul ni s'a furat nóptea. Se făceau cercetări in tóte locurile, fără a da de urmă de cal. Se înșciintă in curênd tóte posturile de gendarmarie din Siret și sluginicii plecară in tóte părțile de a cătã calul. Speranța de a-l regăsi eră deja perdută și eu me dusei in grădină. Ce priveleşce romantică. Mai a treia parte a grădinei este strălormată intr'o pădure selbatică cu copaci mari. Inaintea pădurii se aflau 3 séu 4 helestee, in cari se zăria peșcele. O grădină mai romantică n'am vèđut in tótã Bucovina. Me dusei pe gânduri și uitasem, că mi s'a furat calul. Se aduseră mrejele și se incepù prinderea peșcilor. Aș fi vrut să trãesc aci viața mea intrégă. Dar fui trezit de-odată de vestea, că calul s'a aflat. Când noi îl cătarăm in tóte părțile in neliniștea cea mai mare, el pãșcea liniștit intr'un câmp de ovês al vornicului din satul Megieș. De drum mai departe nici nu eră mai mult vorbă, am decis a rămâne in sat, cât timp mai aveam concediu. A treia zi după ce am luat ramas bun dela amicabilul părinte, ne-am pornit la Cernăți, ducênd cu noi colecția cea mai bogată archeologică din țera.

Și intru adevêr ne aflăm in timpul petrecerilor. Unii se duc pela băi, alții intră in templul imeneului. Multe nunți s'au serbat đilele acestea. Compatriotul nostru din România dl Nicu Mesieder, care petrece in Iași ca profesor, s'a cununat in tãrgușorul din Moldova, Rădăuți, cu dra Tuduri. Dl Nicanor Macovei, conceptist in Slorojineți, s'a incredințat cu dra Olga Cozlovan din Iași. Amêdoue nunți s'au serbat in Moldova. Dl dr. Simiginovici c. r. auscultant, s'a căsătorit cu dra Vorobkevici din Cernăuți.

Alte vesti imbucurătore ne sosesc din partea societății archeologice române, că la Cernăuți s'a desgroptat in grădina dlui Zoppa un mormânt preistoric in care s'au aflat lângă scheletul ómenesc doue urne mari cenușii, lucrate grosolan și arse numai la sóre, cari le stricău lucrătorii, gândind a găsi in ele bani de aur. In Cucuirmare, un sat in apropierea Cernăuțului, s'a descoperit de lucrătorii ce săpau petri pentru facerea unui drum intr'o pădure tăetă numită »Hliboce« intr'o adâncime de 1 metru ruine depe un zid mare străvechiu. Zidul constă din lespeđi mari, ce-s legate cu var. Aci s'or face desgroptările necesarie din partea societății archeologice.

Și când o să vie spre sfêrșitul verei, pregătesc cernăuțenii de a inaugură o esposiție a țerii. Preparările necesare s'au făcut deja. Pavilónele sânt deja gata și in curênd se vor incepe a trimite lucrurile pentru esposiție.

Altă nouă impregiurare interesantă este, că ministrul cultelor a emis o ordinațiune cătrã episcopii împêrăției, prin care se provócã ele de a încuragă industria locală și de a evita sub ori ce chip comãndele la magazii din străinătate. Este un pas fòrte salutar și imbucurător pentru industria țerii și a nației.

Dionisiu O. Olinescu.

Moda.

Acesta e momentul când lumea elegantă întórnă spatele orașului și liberă ca paserea in sbor in frumoșã veră. Moda călătoreșce, șcim ce insêmnă asta. In aceste cuvinte zace intunecimea mistică a ferestrilor inchise, a mobilelor acoperite in salónele nóstre, icóna teatrelor inchise și a grădinilor pãrășite, atmosfera apăsătore ce se pune peste viața cea osteničiosă cetățenescă. Cine voeșce să pãrășescã orașul a și făcut-o deja séu își pachetézã cuferile pentru de-ai întórce spatele mâne. Și precãnd aci e deșert inlfloreșce intralt loc o vieță varie, splendidă de modă, o vieță socială care e caracterisală prin eleganță, frumșete, grație și junete nu mai puțin brilantă decăt érna cu marea ei de lumină.

Vieța la băi, care acuma e punctul central a întregei mode are cu deosebire pentru tineret un farmec rãpitor. Pe lângă unde de cunoșcință, amintiri dulci și buchete misterioșe, pe lângă cotilionuri nenumerate, Piknikuri, ce observări intoresante cu privire la modă, ce emulare in toalete elegante, ce indemnuri pentru gustul nostru, câte ordine complicate la modist acasă. Intr'adevêr pentru cei ce voesc a se interesã de modă ofere vieța la băi ocașiunea cea mai bună, chiar și cei de întefu modist parisieni vin aci pentru d'a-și face studiile și aci unde grația, frumșeta și eleganța sânt concentrate, unde combinațiunile cele varii vin la aparință, in acest loc artiștii neobosiți a modei schițieđã in trãsuri generali moda sesonului viitor și inventézã o mulțime de novități și modele frumóse.

La băi moda e la culme. Fie-care damă emulézã cu costumele ei, fie-care să nizueșce ca să fie admirată și nu e mirare decã in aceste locuri vedem uneori toalete estravagante de alte ori toalete de tot simple, a căror arangiare și croitură atrag ochii publicului. După care jurnal e gătită? de unde s'a procurat? ce croitură! ce gust escelent! Aceste sânt întrebările și expresiunile ce se aud când cutare și cutare damă brilêđã cu toaleta ei simplă séu lucușriósã; toți o admirã inse nimene nu-și aduce aminte și nu eugetã că acêsta croitură escelentă și combinațiune simplă elegantă este invențiunea cutărei și cutărei dame! Și in sesonul de érnã când lumea ele-

gantă este concentrată éráș in salóne, când vieța socială undulează nimene nu observă că toaleta cutărei și cutărei ce făcuse furóre la scálđile din Carlsbad séu Baden acuma e novitatea sesonului, acuma e dátătóre de ton și are sute și sute de imitatori. Modístului parisian iá plăcut, a schițat-o la moment, i-a ales material variu, modern și a făcut-o dátătóre de ton in sesonul de érnă. Așa vin in modă modele și fásone nóuă, unii le inventează ér alții și aceștia sânt modístii le perfecționéză, combină, le simplifică și astfel apar in continuu creațiuni elegante și drágălaşe. Moda iscodeșce, inventéză, inse gustul bun și simplu dá ton inse acuma la . . . moda de băi.

Pentru díle frumóse și anume pentru toalete de promenadă se recomándă batist eglezesc creme cu desine brodate séu cu volanturi brodate in stil elvetian séu cattun roșu cu broderie de Madeira. La o atare toaletă de cattun rochia e netedă și constă din un singur volant cu vârste orizontali de brodărie de Madeira Tunica e arangiată de ambe părțile volantului in plisse, îndérét e bogat trusată. Talia e deschisă inainte in formă de vestă in plisse și e decorată de-o parte cu o mașná de panglică de catifea. Pentru dame inaintate in etate se recomándă moar antic brun combinat cu stofă de dantele de pěr numită Noiv. Un atare costum e fórte elegant, peste rochia netedă de moar cade o altă rochie de stofă de dantele, carea îndérét e arangiată in crețe bogate. Tunica e lungă și îndérét trusată in formă de eventaiu. Talia asemene de moar e tótă trasă cu stofă de dantele și inainte e decorată cu panglice de catifea și moar. O mantilă scurtă de stofă de dantele, și captușită cu mėtasă precum și o pělérie franceză decorată cu o flóre roșietecă de chenilie completeză acest costum simplu elegant. In băile de mare engleze predomneșce percalul quadrolat, batistul neted și pentru costume mai elegante mėtasă ușóră quadrolată combinată cu etamine.

In general mėtasa scoțiană (schotisch) e fórte modernă, uneori se gătesc din acésta stofă toalete întregi de alte ori constă numai singură rochia și vesta la talia din acésta stofă. Pentru concerte și serată e fórte căutat fularul verde albastru combinat cu dantele gălbéie și catifea modernă. Rochia la atare toaletă se găteșce din dantele, tunica și talia din fularul érá catifea decoréză rochia și talia in formă de panglice înguste. Și din sirah lilă combinat cu stofă de dantele încă se véd gătite toalete elegante de dine și serată.

Pentru partii pe munți și ture cevaș mai lungi e fórte practic costumul mai nou de loden tiroles, carele póte servi și ca toaletă de munte și ca toaletă in otel la table d' hote. Rochia la acest costum e gătită in plisse late și in cas când costumul o să se iaie in călétorie séu pe munte, talia e o simplă vestă, carea inainte e decorată cu catifea verđie și bumbi mari.

Pentru toaletă de table d' hote se arangiază peste rochia in plisse o tunică extra gătită din loden cu bordiră și trusată inainte en spitz ér îndérét o parte in plisse ér cealaltă in formă de eventaiu. Talia ce se ia la rochia de mai sus e gătită din atlas, deschisă a la Zuave și decorată cu un jabot de sirah. Mănecele sânt largi și până in cot, o esiarpă mare de atlas decoréză tunica într'o parte. Fórte drágălaşe sânt și costumele de călétorie gătite din loden verde și catifea precum și cele din postav englezesc cu bordire late.

Pentru damicele sânt fórte plăcute pělériele gătite din mol indie și crep și decorate cu panglice de măr. Căpétina acestor pělării e susă și ineretită până inse constă din rișuri de dantele. Fasonul de

pělării Helgoland e purtat cu deosebire in băile de mare norvegiane asemene și cel plan chinezesc chineze din paie de Panama.

Frisurile mai noue sânt tot cele suse, decorate cu lüne de iet și sustinute cu ace, agrafe și pepteni; bucele de pěr Stefania sânt fórte plăcute și se véd tot mai necesare pentru frisure frumóse și cu gust.

Tot pentru călétorie se recomándă eventaie gătite din lemn de viorele mirositor, cari sânt fórte trănice. La unele din aceste eventaie e numai mánunchiul de lemn de viorele, partea cealaltă inse constă din piele desinată cu figuri alegorice și flori. Umbrelele predominant la băi sânt cele roșie de mėtasă presărate cu frunđe de palmi și paseri. Mănușile de Jersey și cele de trico decorate cu brodării de mărgele sânt tot încă cele moderne.

Valeria.

Literatură și arte.

Sciri literare și artistice. *Dl H. Taine*, ilustrul scriitor și critic frances, a adresat o scrisóre dlui N. Blarenberg prin care-i mulțameșce pentru trimiterea cărții sale asupra »Instituțiunilor, legilor și moravurilor din România.« *Dl Taine* felicită pe *dl Blarenberg* pentru buna ordine cu care a espus cunoșcințele sale. — *Dl sculptor Georgescu* sférșind bustul lui C. A. Rosetti, l'a dus la camera deputaților României, unde va fi aședat.

Dl Iuliu I. Roșca, cunoscutul nostru colaborator din București, a deschis suscripțiune la doue scrieri ale sale, améndoué drame; una »Fata dela Cozia« in versuri, a fost premiata de direcțiunea generală a teatrelor din România in anul 1882 cu premiul de 1000 lei: cealaltă »Lăpușnean Domnul Moldovei.« e scrisă in prosă și s'a jucat sub direcțiunea lui Pascaly. Prețul pentru améndoué aceste opere, elegantă edițiune velină in 8º, format frances, cinci lei; numai pentru una din ele trei lei. O listă de suscripțiune se află depusă și in redacțiunea noastră și vom primi cu plăcere abonamente. Un leu a se calculă cu 43 cr.

Edițiunea Academiei Române. Dílele trecute primirăm: »Analele Acadamiei Române« seria II, tomul VIII, 1885—1886, secțiunea I, partea administrativă și desbaterile. — »Dunărea in literatură și in tradițiuni« de Alesandru Papadopol Calimahl, broșură estrasă din Analele Academiei. Prețul 1 leu. »O visită la câteva mănăstiri și biserici antice din Bucovina« de episcopul Melchisedec, broșură estrasă din Analele Academiei. 1 leu. »Câteva inscripțiuni si documente din Bucovina« adunate de S. Fl. Marian. Prețul 30 bani.

Convorbiri pedagogice, revistă pentru educațiune și instructiune, director P. Stoica: redactor I. Pop Reteganul, broșura 3 pe august cuprinde următoarele materii: Ión Popescu (cu portret fotolitografic și facsimil de subscriere.) Ce carieră să-și alegă copilul? La cestiunea organizării școalelor. Instructiunea limbii materne in școalele poporale. Amintirea morților. Nu se cuvine. Dascălul Ionită (novelă.) Anecdote. Cronica contimporană. Revista diarelor pedagogice. Curier bibliografic. Mosaic. Loc de informațiuni. Ghicitură Telefonul Redacției. Premii pentru abonații »Convorbirile pedagogice« (continuare.) Inșciințare. Publicațiuni.

Novele. S'a pus sub presă și va aparé peste puțin in București: »Scene și Portrete,« de *dl Dumitru Teleor*. Acest volum de 400—500 pagine va cuprinde cele mai alese novele ce domnul Teleor a scris in timpul din urmă.

C e e n o u ?

Școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii, transilvane se va deschide cu începerea anului școlar 1886/7. Părinții cari voiesc ca fetițele lor să primescă o cultură intelectuală și morală temeinică, precum și instrucție în lucruri femeiești și în ale economiei casnice, având totodată ocaziune pentru perfecționare în limba germană, franceză și în muzică, sînt rugați să grăbescă cu însinuările copilelor la comitetul Asociațiunii. Elevele interne ale școlii civile pentru întreaga întreținere plătesc o cotisație de 20 fl. și un didactru de 2 fl. pe fie-care lună. Elevele, cari, neavînd pregătirea pentru școala civilă, vor cerceta școala primară, precum și cele, cari vor să cerceteze numai cursul complementar, se primesc în internat în aceleași condițiuni, înse didactrul pentru cele din urmă, e de câte 5 fl. pe lună. Fiind școala aceasta o instituțiune de folos comun pentru toți românii din patrie, e de dorit ca frecventatele ei să fie cât se poate de numeroase.

Balul academicilor din Năsăud și giur. De un șir de ani încôce tinerimea academică din ținutul Năsăudului arangiază în fie-care vîră la 18 august st. n. sîra cîte o petrecere de vîră ce figurează sub numele de »Balul academic.« Se înțelege că acest bal reușește de regulă mai bine dintre toate: la acesta țin domnișorele a lua parte mai ales — negreșit că nu din motivul ce ese din gurile ômenilor de rea credință față cu cocônele. Fie inse ori care motivul pentru care acesta petrecere e cea mai frecventată — succesul și al celei din anul acesta e satisfăcător. Și în acest an se va adauge o frumoasă sumă din vînitul curat al petrecerii. Negreșit că decă tinerimea arangiatore ar profita de influința a cîtorva ômeni mai cu poziție din loc, scopul s'ar atinge și mai bine de oră-ce tineretul academic pare să întru adevăr și concentrează totă lucrarea de peste vîră numai asupra acestei petreceri. Încât pentru zelul dovedit pe acest teren ținutul n'are să se plîngă de băiații pe cari îi creșce. Decă n'ar mai fi alte trebuințe seriose față de care s'ar cere studiu privat serios, am trebui să felicităm tineretul nostru pentru cheful de petreceri. Să revin inse la petrecerea ca atare. Sala otelului »Rahova,« forțe mică a fost indeseuită de publicul din loc și giur. Am avut ôspeți și dela Bistrița. Din cununa de domnișore însemn dintre cele cunoscute pe domnișorele: Elena Pop dela Făgăraș, care a vînit dela băile Sîngeorgiului, Goldschmidt din loc, nepôtele dlui bar. Leonidas Pop, Elena Pavel din Bistrița, Lucreția Vrășmaș din Bărgău, Göstl din Sibiu, Vărărean din Bistrița și multe altele frumoase din loc și giur cu dîmnele de onore. Petrecerea a ținut până în dîiorile când au continuat-o — după obiceiul țărănesc — tineretul și o parte dintre cei mai bîtrâni în otelul »Grivița.« x.

Petreceri de vîră. *La Lugos,* duminica trecută s'a ținut petrecerea de vîră, arangiată de tinerii industriași români, în folosul stégului reuniunii române de cântări și muzică de acolo. Arangiatorii de frunte au fost tinerii: Traian Grozescu, Dimitrie Olarescu, Corneliu Forescu, N Iancovici, Ioan Dragomir, Ioan Popescu, Gavril Frenț. Dintre dame se însemnă, dîmnele Major, Antonescu, Petric din Boeșa, Bredicean, Major din Pui, Stoian, Martinescu, Ianculescu, Nedelcu, Pavel, Brancovici, Broștean, Popovici și dșorele Sidonia Major, Elena Radulescu, Netti Petric din Boeșa, Conelia Ianculescu, Eugenia Major din Pui, Sabina Stefani din Birchiș, Pavel, Sofia Martinescu, surorile Tuculia, Ecaterina Botez din București,

Brancovici, Florescu, Deutsch. Jocul a ținut până dimineața. Vînitul curat a fost 50 fl. — *La Șiria* junimea română de acolo și din giur va da la 15/27 august un bal în sala nouă a ospetăriei mari. Vînitul este destinat pentru scop filantropic. Sub pausă mai mulți tineri vor jucă în costum național »Călușorul.« Președintele comitetului arangiator e dl Milutin Petcovici, casiera dna Aloisia Sida. — *In Reghinul-Săsesc* se va da la 29 august un bal în sala otelului orășnesc, sub patronatul dîmnelor Ecaterina Marincovici, Amalia Cetațian, Agapia Crișan și Maria Șagău; vînitul e destinat pentru scopuri filantropice. Președintele comitetului arangiator e dl George Șandor, secretarul dl Iuan Duma. — *La Seliște* junimea română studioasă depe acolo va da la 17/29 august o petrecere de vîră, penru un scop filantropic.

Adunări invetătorești. *La Rîdăuți* în 22 iulie n. s'a ținut adunarea generală a Societății invetătorilor populari din Bucovina, la care au luat parte 230 de invetători, mai ales de pela Homor și Câmpulung. — *La Preșmer,* în comitatul Brașov, la 9, 10 și 11 septembrie st. v. se va ține adunarea generală a Reuniunii invetătorilor români gr. or. din districtul Brașov, sub presiul dlui St. Iosif director gimnasial, secretar dl Dimitrie D. Iarca.

Logogrif.

De Sidonia Măjor.

Din următorele 37 de silabe:

ard, sa, du, re, e, ri, pu, ta, lu, ta, dem, pi, eu, țar, ri, e, rah, al, des, ra, no, do, ti, no, fo, mi, nar, soy, lu, ru, li, u, a, ra, ni, ga, a.

să se formeze 13 cuvinte astfel, ca literele inițiale cetite de sus în jos să de numele unui erou moldovean, er cele finale cetite din jos în sus, numele locului unde a raportat o ivingere.

Însămnatatea cuvintelor e următorea:

1. Un mineral folositor.
2. Un popor din Asia.
3. Un poet dramatic la Greci.
4. Un istoric vechiu neromân.
5. Un sat în Banat.
6. O cataractă în America.
7. Numele unui general Rus.
8. Un nume femeiesc.
9. Un arbore de prin pădurile noastre.
10. Un riu lateral a Dunării.
11. Un loc destinat pentru sulfete.
12. Un animal selbatec.
13. Un nume hîrbătesc.

Terminul de deslegare e 9 septembrie. Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

Călin্দarul săptămănei.

Dîna sêpt.	Călin্দarul vechiu	Călin্দ nou
Dum. a 11-a d. Rosalii, Mat. 18, gl. 2, sft. 11.		
Duminecă	17 Muc. Miron	29 Tăi. c. Ioan.
Luni	18 Meii Flor. și Laur.	30 Roza fec.
Mărti	19 Muc. Andr. Str.	31 Raimund
Mercuri	20 Pror. Samuil	1 Egid.
Joi	21 Apost. Tadeu	2 Absolon
Vineri	22 Muc. Agatonie	3 Mansuet
Sămbătă	23 Muc. Lup.	4 Rosalia

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Otto Hûgel în Oradea-mare.